

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkr.cz

Krajský úřad Ústeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Velká Hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem

Váš dopis značky
KUUK/182575/2022

Naše značka
MK 7321/2023 OPP

Vyřizuje / linka
Ing. arch. Anna Švejdarová/416

V Praze dne
27. 1. 2023

Stanovisko k návrhu 5. akt. ZÚR Ústeckého kraje (5aZÚR ÚK) a k vyhodnocení vlivů 5aZÚR ÚK na udržitelný rozvoj území (VV URÚ)

Ministerstvo kultury obdrželo Vaše oznámení č. j. KUUK/182575/2022 ze dne 12. 12. 2022 o zveřejnění návrhu 5. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (dále jen 5a ZÚR ÚK) a vyhodnocení jeho vlivů na udržitelný rozvoj území (dále jen VV URÚ).

<i>Pořizovatel:</i>	Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
<i>Zpracovatel:</i>	Atelier Cihlář-Svoboda s.r.o., Na Máchovně 1610, 266 01 Beroun
<i>Zodpovědný projektant</i>	RNDr. Milan Svoboda autorizovaný architekt pro obor územního plánování, osvědčení ČKA č. 02 463
<i>Datum:</i>	říjen 2022

V dané věci byla prostudována dokumentace výše uvedeného návrhu 5aZÚR ÚK, dostupná na webových stránkách Krajského úřadu Ústeckého kraje: <https://uschovna.kr-ustecky.cz/index.php/s/4arS9dSFzpJzCsX>

Ochrana řešeného území z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů – legislativní rámec:

V rámci území řešeného 5. aktualizací ZÚR ÚK se nachází:

- **Národní kulturní památka Zámek Ploskovice**, prohlášená Nařízením vlády č. 132/2001 Sb., ze dne 28. března 2001 o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky; vedená v ÚSKP pod číslem rejstříku 260.

- **Krajinná památková zóna Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova**, prohlášená Vyhláškou MK č. 208/1996 Sb., ze dne 1. 7. 1996 o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny; vedená v ÚSKP pod číslem rejstříku 2387.
- **Ochranné pásmo Národní kulturní památky Říp**, určené, Rozhodnutím OkÚ v Litoměřicích č. RK 21/11/98 o vymezení ochranného pásma národní kulturní památky Říp; vedené v ÚSKP pod číslem rejstříku 3200.
- **Ochranné pásmo městské památkové rezervace Litoměřice**, určené Rozhodnutím ONV č. 1087-90 ze dne 20. 8. 1990 o zřízení ochranného pásma městské památkové rezervace Litoměřice; vedené v ÚSKP pod číslem rejstříku 3055.
- **Ochranné pásmo hradu Střekov**, určené Vyhláškou Národního výboru města Ústí nad Labem č. 1987 (1) ze dne 22. 10. 1987 o zřízení ochranného pásma; vedené v ÚSKP pod číslem rejstříku 3394.
- V řešeném území se mohou nacházet **nemovité kulturní památky**, vedené v ÚSKP pod číslem rejstříku. Jejich seznam je k dispozici na webových stránkách Národního památkového ústavu: <http://pamatkovykatalog.cz/> a <https://geoportal.npu.cz/web>.
- Řešené území je nutno chápat jako **území s archeologickými nálezy** ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů i ve smyslu mezinárodní Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy, publikované ve Sbírce mezinárodních smluv ČR pod č. 99/2000.

POSOUZENÍ NÁVRHU 5a ZÚR ÚK:

Cit.: Předmětem návrhu 5aZÚR ÚK, který je pořizován na základě návrhu oprávněného investora, Správy železnic, s. o., Praha, zkráceným postupem dle § 42 a odst. 1 stavebního zákona, je vymezení koridoru pro železniční dráhu v úseku (Praha-) hranice krajů Středočeský/Ústecký – Ústí nad Labem – hranice ČR/SRN (- Drážďany), včetně odboček pro vzájemné propojení na stávající železniční tratě, jako součást systému rychlých spojení (RS) a zrušení koridoru územní rezervy VRT – ZR1.

PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM VARIANTÁM

ad) VARIANTA A

Výrok:

Ministerstvo kultury **souhlasí s variantou „A“ (ŽD1-A) za podmíněk**, že v rámci následných přípravných prací budou hledána a realizována taková technická řešení (např. vedení RS v tunelech, zářezech...), která umožní v maximální možné míře zohlednit a respektovat kulturní hodnoty dotčených území a staveb a požaduje **doplnit nový bod** v textu na str. 10 Výroku:

[69b] *Pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru ZÚR ÚK stanovují tyto úkoly:*

- (1) Vytvořit územní podmínky pro:

ch) vhodné technické řešení a začlenění železniční dráhy do krajiny s cílem minimalizace vlivů na kulturní hodnoty memoriální krajiny v prostoru krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova.

Odůvodnění:

Trasa koridoru varianty „A“ prochází územím ochranného pásma NKP hory Říp a územím krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova. V obou případech se jedná o území, jejich ochrana je deklarována na základě zákona č. 20/1987 Sb., kterou je nutno respektovat.

Ochranné pásmo NKP hory Říp bylo vyhlášeno pro ochranu vnějšího obrazu významné národní kulturní památky, pro zajištění urbanistické a architektonické kvality bezprostředního okolí jedinečného krajinného útvaru – hory, která zaujímá neopomenutelné místo v dějinách naší země, a zároveň též za účelem regulace nevhodných, a tím i nežádoucích stavebních aktivit a záměrů, které by při případných realizacích mohly poškodit kulturně historické hodnoty vlastní památky.

Podstatou krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova, rozkládající se na úpatí Krušných hor, je ochrana kulturně historických a přírodních hodnot relativně dochované podkrušnohorské krajiny ve vztahu k prostředí bojišť, kde se odehrála v roce 1813 významná bitva, ve které došlo k porážce Napoleonského vojska spojeneckou armádou Rakouska, Pruska a Ruska. Krajinná památková zóna představuje především memoriální asociativní krajinu a na ni navázané historicky, architektonicky i technicky významné stavby včetně systémů vodních toků a ploch a dalších dochovaných komponent kulturní krajiny. Na základě této skutečnosti není možné pominout, že území krajinné památkové zóny je zejména hromadným pohřebišťem stovek vojáků, kteří zde v roce 1813 v této bitvě padli. Některé zásahy, které zde mohou být v souvislosti s trasou RS plánovány se mohou dostat do přímém konfliktu s charakterem lokality a mohou narušovat pietu a důstojnost padlých.

Vysokorychlostní trať (RS) svými návrhovými parametry bude jednoznačně vyžadovat plnou segregaci od ostatních druhů dopravy, což s sebou může přinést požadavky na bezkolizní, kompletně mimoúrovňové řešení trasy v celé její délce. Takové požadavky mohou mít výrazný dopad na stavebnětechnické řešení, kdy je železniční svršek uložen z velké části na vysokých náspech, estakádách či naopak v zářezech. Další hrozbu pro vizuální integritu krajiny v sousedství národní kulturní památky Hory Říp s rotundou sv. Jiří a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova představuje možnost výstavby obvyklých protihlukových opatření podél trati. Drastický zásah těchto konstrukcí do tvárnosti krajiny v okolí železničních koridorů, i za jiných okolností značně problematický, je v prostředí ochranného pásma NKP Říp a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova zcela nepřijatelný. Na základě těchto skutečností je nezbytně nutné realizovat taková technická řešení (např. vedení RS v tunelech, ...), která umožní v maximální možné míře zohlednit a respektovat kulturní hodnoty dotčených území a staveb a zmírnit negativní dopad realizace nové železniční infrastruktury.

ad) VARIANTA B

Výrok:

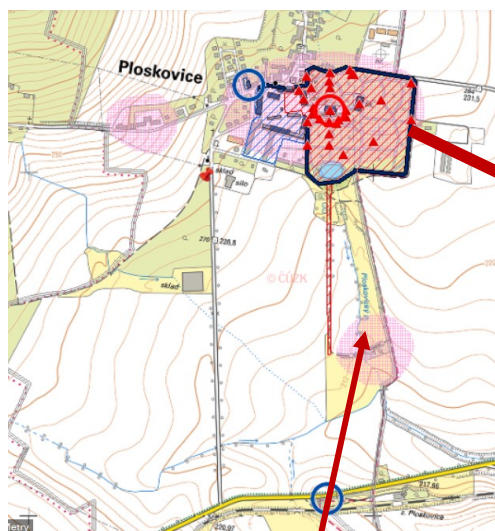
Ministerstvo kultury s variantou „B“ (ŽD1-B) nesouhlasí.

Odůvodnění:

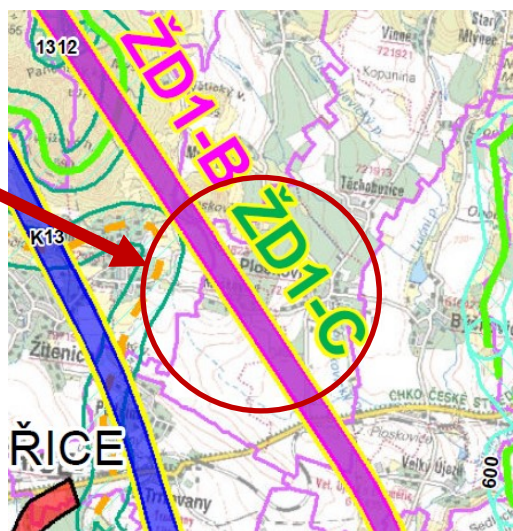
Trasa koridoru varianty „B“ prochází v těsné blízkosti areálu národní kulturní památky Zámek Ploskovice.

Zámecký areál obsahující cenný barokní zámek s bohatou vnější i vnitřní výzdobou, je cenou ukázkou vrcholně barokní koncepce ve stylu maison de plaisance, jejíž autorem byl Kilián Ignác Dienzenhofer¹.

V době přestavby zámku byla zámecká zahrada přeměněna v krajinářský park (za zahradníka Fr. Fritsche) ovšem při zachování hlavních os, včetně pokračující hlavní jižní osy vedené ve vlašských topolech. Hlavní zámecká budova a na ni navazující přímé úseky arkádových chodeb jsou situované na hranu terénního zlomu. Tento zlom vymezuje severní a jižní část zámeckého parku. Osa zahrady vycházející z centra zámku a sally terreny ve směru na jih, prochází přes kašnu, tarasní zídku se dvěma obelisky a pokračuje do nyní již volné krajiny cestou lemovanou topolovou alejí. Ikonické výhledy do krajiny směřovaly k vodní nádrži u Těchobuzického mlýna. Jak vodní plochu, tak i mlýn samotný dokumentují obě vojenská mapování. Zánik vodní nádrže po polovině 20. stol. umožnil rozšíření polností v daném místě (s výjimkou vlhkého remízku ve středu), přičemž však bylo zachováno hlavní členění ploch (hranice tvoří cesta s alejí a vlastní vodní tok). Tato plocha má významnou úlohu v širším kompozičním rozvrhu areálu, ale pohledově se uplatňuje pouze v dálkových průhledech z horní části zámeckého parku.

IISPP – Geoportál – NKP Zámek Ploskovice

5a ZÚR ÚK - Srovnávací výkres-Výkres ploch a koridorů

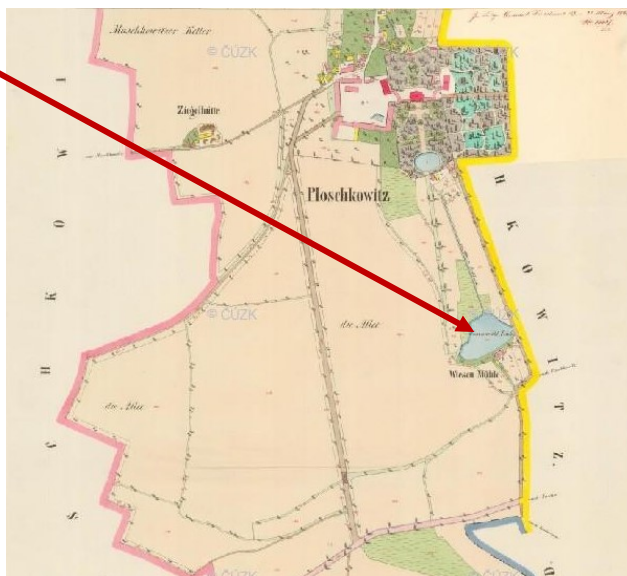
Obnovení vodní nádrže

¹ Jedinečná je též malířská a štuková výzdoba interiérů, zejména salla terreny a hlavního sálu, na které se podíleli Václav Vavřínek Reiner a Tomasso Soldatti. Velice kvalitní druhorokokové interiéry z 2. pol. 19. stol. představují vrcholné malířské práce Jana Navrátila a jeho dílny, sochařské a štukatérské práce prováděl Václav Levý s Josefem Effenbergerem a Josefem Svobodou.

Vodní nádrž – historická situace

2. vojenské mapování

*Císařské povinné otisky stabilního katastru :2880
Čechy – Ploskovice (1843)*

Vzhledem k zachovanému celkovému členění území je nyní uvažováno o návratu vodní plochy v historických obrysech. Hrana nádrže, i když se již bude nacházet mimo pozemky NKP, se při pohledu od zámku ve směru na jih může pohledově uplatňovat.

Na základě výše uvedeného a s ohledem na konfiguraci terénu je zcela evidentní, že areál NKP je součástí krajinného celku a jeho význam je nutno chápat v širších územních souvislostech. Přihlížení trasy koridoru RS do těsné blízkosti tak významné památky představuje výraznou hrozbu pro vizuální integritu národní kulturní památky s okolní krajinou, pro výhledy z a na samotný areál NKP Zámek Ploskovice. Nejen vlastní těleso RS, ale i případná nezbytná realizace protihlukových opatření podél trati by znamenala necitlivý, až drastický zásah těchto staveb do tvárnosti krajiny v okolí železničního koridoru, který považujeme v prostředí NKP za zcela nepřijatelný.

Trasa koridoru varianty „A“ prochází územím ochranného pásma NKP hory Říp a územím krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova. V obou případech se jedná o území, jejich ochrana je deklarována na základě zákona č. 20/1987 Sb., kterou je nutno respektovat. Ochranné pásmo NKP hory Říp bylo vyhlášeno pro ochranu vnějšího obrazu významné národní kulturní památky, pro zajištění urbanistické a architektonické kvality bezprostředního okolí jedinečného krajinného útvaru – hory, která zaujímá neopomenutelné místo v dějinách naší země, a zároveň též za účelem regulace nevhodných, a tím i nežádoucích stavebních aktivit a záměrů, které by při případných realizacích mohly poškodit kulturně historické hodnoty vlastní památky. Podstatou krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova, rozkládající se na úpatí Krušných hor, je ochrana kulturně historických a přírodních hodnot relativně dochované podkrušnohorské krajiny ve vztahu k prostředí bojišť, kde se odehrála v roce 1813 významná bitva, ve které došlo k porážce Napoleonského vojska spojeneckou armádou Rakouska, Pruska a Ruska. Krajinná památková zóna představuje především memoriální asociativní krajinu a na ni navázané historicky, architektonicky i technicky významné stavby včetně systémů vodních toků a ploch a dalších dochovaných komponent kulturní krajiny.

Vysokorychlostní trať (RS) svými návrhovými parametry by jednoznačně vyžadovala plnou segregaci od ostatních druhů dopravy, což s sebou může přinést požadavky na bezkolizní, kompletně mimoúrovňové řešení trasy v celé její délce. Takové požadavky by mohly mít výrazný dopad na stavebnětechnické řešení, kdy je železniční svršek uložen z velké části na

vysokých náspech, estakádách či naopak v zářezech. Další hrozbu pro vizuální integritu krajiny v sousedství národní kulturní památky Hory Říp s rotundou sv. Jiří a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova představuje možnost výstavby obvyklých protihlukových opatření podél trati. Drastický zásah těchto konstrukcí do tvárnosti krajiny v okolí železničních koridorů, i za jiných okolností značně problematický, je v prostředí ochranného pásma NKP Říp a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova zcela nepřijatelný. Jak jsme již uvedli u varianty „A“, v těchto úsecích by bylo nezbytně nutné realizovat taková technická řešení (např. vedení RS v tunelech, ...), která umožní v maximální možné míře zohlednit a respektovat kulturní hodnoty dotčených území a staveb a zmírnit negativní dopad realizace nové železniční infrastruktury.

VARIANTA C

Výrok:

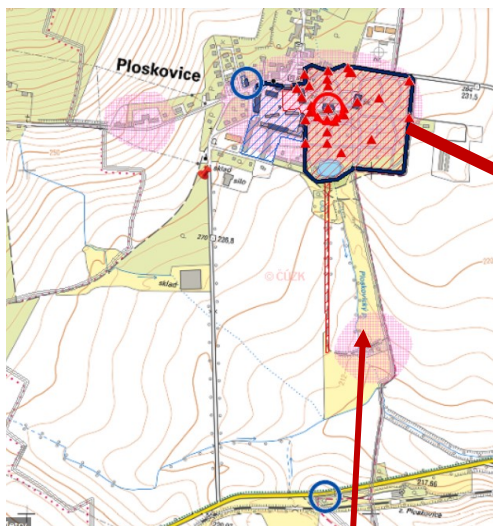
Ministerstvo kultury s variantou „C“ (ŽD1-C) nesouhlasí.

Odůvodnění:

Trasa koridoru varianty „C“ prochází v těsné blízkosti areálu národní kulturní památky Zámek Ploskovice.

Zámecký areál obsahující cenný barokní zámek s bohatou vnější i vnitřní výzdobou, je cenou ukázkou vrcholně barokní koncepce ve stylu maison de plaisance, jejíž autorem byl Kilián Ignác Dienzenhofer². V době přestavby zámku byla zámecká zahrada přeměněna v krajinářský park (za zahradníka Fr. Fritsche) ovšem při zachování hlavních os, včetně pokračující hlavní jižní osy vedené ve vlašských topolech. Hlavní zámecká budova a na ni navazující přímé úseky arkádových chodeb jsou situované na hranu terénního zlomu. Tento zlom vymezuje severní a jižní část zámeckého parku. Osa zahrady vycházející z centra zámku a sally terreny ve směru na jih, prochází přes kašnu, tarasní zídku se dvěma obelisky a pokračuje do nyní již volné krajiny cestou lemovanou topolovou alejí. Ikonické výhledy do krajiny směřovaly k vodní nádrži u Těchobuzického mlýna. Jak vodní plochu, tak i mlýn samotný dokumentují obě vojenská mapování. Zánik vodní nádrže po polovině 20. stol. umožnil rozšíření polností v daném místě (s výjimkou vlhkého remízku ve středu), přičemž však bylo zachováno hlavní členění ploch (hranice tvoří cesta s alejí a vlastní vodní tok).

² Jedinečná je též malířská a štuková výzdoba interiérů, zejména salla terreny a hlavního sálu, na které se podíleli Václav Vavřinec Reiner a Tomasso Soldatti. Velice kvalitní druhorokokové interiéry z 2. pol. 19. stol. představují vrcholné malířské práce Jana Navrátila a jeho dílny, sochařské a štukatérské práce prováděl Václav Levý s Josefem Effenbergerem a Josefem Svobodou.

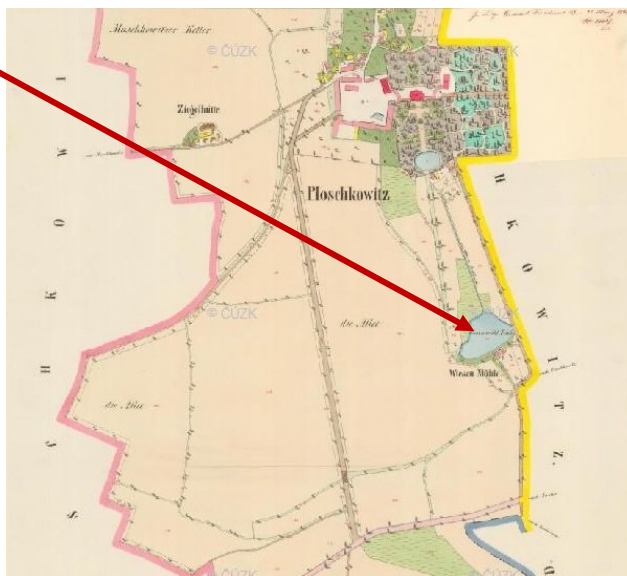

IISPP – Geoportál – NKP Zámek Ploskovice

*5a ZÚR ÚK - Srovnávací výkres-Výkres ploch a koridorů
- výřez s vyznačením NKP Zámek Ploskovice*

Obnovení vodní nádrže

Vodní nádrž – historická situace

2. vojenské mapování

**Císařské povinné otisky stabilního katastru :2880
Čechy – Ploskovice (1843)**

Tato plocha má významnou úlohu v širším kompozičním rozvrhu areálu, ale pohledově se uplatňuje pouze v dálkových průhledech z horní části zámeckého parku. Vzhledem k zachovanému celkovému členění území je nyní uvažováno o návratu vodní plochy

v historických obrysech. Hrana nádrže, i když se již bude nacházet mimo pozemky NKP, se při pohledu od zámku ve směru na jih může pohledově uplatňovat.

Na základě výše uvedeného a s ohledem na konfiguraci terénu je zcela evidentní, že areál NKP je součástí krajinného celku a jeho význam je nutno chápat v širších územních souvislostech. Přihlížení trasy koridoru RS do těsné blízkosti tak významné památky představuje výraznou hrozbu pro vizuální integritu národní kulturní památky s okolní krajinou, pro výhledy z a na samotný areál NKP Zámek Ploskovice. Nejen vlastní těleso RS, ale i případná nezbytná realizace protihlukových opatření podél trati by znamenala necitlivý, až drastický zásah těchto staveb do tvárnosti krajiny v okolí železničního koridoru, který považujeme v prostředí NKP za zcela nepřijatelný.

Trasa koridoru varianty „A“ prochází územím ochranného pásma NKP hory Říp a územím krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova. V obou případech se jedná o území, jejich ochrana je deklarována na základě zákona č. 20/1987 Sb., kterou je nutno respektovat.

Ochranné pásmo NKP hory Říp bylo vyhlášeno pro ochranu vnějšího obrazu významné národní kulturní památky, pro zajištění urbanistické a architektonické kvality bezprostředního okolí jedinečného krajinného útvaru – hory, která zaujímá neopomenutelné místo v dějinách naší země, a zároveň též za účelem regulace nevhodných, a tím i nežádoucích stavebních aktivit a záměrů, které by při případných realizacích mohly poškodit kulturně historické hodnoty vlastní památky.

Podstatou krajinné památkové zóny Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova, rozkládající se na úpatí Krušných hor, je ochrana kulturně historických a přírodních hodnot relativně dochované podkrušnohorské krajiny ve vztahu k prostředí bojišť, kde se odehrála v roce 1813 významná bitva, ve které došlo k porážce Napoleonského vojska spojeneckou armádou Rakouska, Pruska a Ruska. Krajinná památková zóna představuje především memoriální asociativní krajinu a na ni navázané historicky, architektonicky i technicky významné stavby, včetně systémů vodních toků a ploch a dalších dochovaných komponent kulturní krajiny.

Vysokorychlostní trať (RS) svými návrhovými parametry by jednoznačně vyžadovala plnou segregaci od ostatních druhů dopravy, což s sebou může přinést požadavky na bezkolizní, kompletně mimoúrovňové řešení trasy v celé její délce. Takové požadavky by mohly mít výrazný dopad na stavebnětechnické řešení, kdy je železniční svršek uložen z velké části na vysokých náspech, estakádách či naopak v zářezech. Další hrozbu pro vizuální integritu krajiny v sousedství národní kulturní památky Hory Říp s rotundou sv. Jiří a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova představuje možnost výstavby obvyklých protihlukových opatření podél trati. Drastický zásah těchto konstrukcí do tvárnosti krajiny v okolí železničních koridorů, i za jiných okolností značně problematický, je v prostředí ochranného pásma NKP Říp a v území KPZ Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova zcela nepřijatelný. Jak jsme již uvedli u varianty „A“, v těchto úsecích by bylo nezbytně nutné realizovat taková technická řešení (např. vedení RS v tunelech, ...), která umožní v maximální možné míře zohlednit a respektovat kulturní hodnoty dotčených území a staveb a zmírnit negativní dopad realizace nové železniční infrastruktury.

Upozornění:

V rámci vedení všech tří variant pro koridor „*železniční dráhy jako součást systému rychlých spojení*“ dojde s největší pravděpodobností k zásahům do intaktních archeologických situací, neboť se jedná o starou sídelní oblast na úrodných půdách v Polabské nížině, kde je doloženo poměrně husté osídlení od nejstarších dob do současnosti. Zvláště díky systematickému zkoumání se zastoupením moderních metod, především v oblastí Podřipska, je v SAS ČR evidováno velké množství lokalit (je to také zřejmé z vykreslení Území s archeologickými nálezy I. a II. kategorie v koordinačním výkrese). Tento stav však odráží pouze aktuální stav výsledků archeologického zkoumání a v budoucnu může dojít k novým objevům dosud neznámých lokalit.

Ing. Michaela Exnarová
vedoucí oddělení regenerace kulturních
památek a památkově chráněných území
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Na vědomí

Národní památkový ústav, generální ředitelství, Ing. arch. Alena Krusová, CSc.